Reminiscențe

de GR. TRANCU-IAȘI

Se juca la Circul Sidoli din Iași „Vânt de primăvară". Talentatul artist Marinescu și d-ra Nora, fiica sa, făceau deliciul ieșenilor. Pe scenă se repeta într'una: „Ce-are afface", „ce-are afface". Lumea, ieșind dela teatru, repeta: „Ce-are afface!"

A doua zi, „Vânzătorul de păsări". Leonard, mi se pare, juca rolul principal. Căsătoria vânzătorului de păsări, cu o doamnă bătrână dela Curtea princiară.

— Unde facem călătoria de nuntă? întrebă bătrâna nobilă.

— La Constantinopol, răspunde Leonard.

— Nu la Constantinopol, țipă baba, pentrucă acolo fiecare bărbat are mai multe femei.

— Și ce-are afface, întrerupe unul dela galerie.

*

„Galeriile" Iașului erau celebre. Tot la Iași, conu Sandu Răscanu, fost prefect de poliție, când se justifica de învinuirile ce i se aduceau, că a întrebuințat bătăuși:

— Mi se spune, domnilor, că eu am întrebuințat cete de bătăuși. Să mi se arate — provoca mustăciosul prefect — unde sunt bătăușii mei, cari sunt bătăușii mei?!

— Aici suntem coane Sandule, — i se răspunde dela galerie.

*

Pentrucă povestesc această întâmplare, mă duce gândul la amintirile despre Ion Creangă, publicate într'o mică broșură de ttprograful Ionescu, tovarășul lui Creangă la tipografia Națională din Iași.

*

Credeți că numai Iașul are „galeriile" și „oratorii" săi? Nu! Iată sala Dacia din București. Un orator la tribună rostind grav:

„Domnilor, îmi pare bine că la această întrunire participă oameni serioși, „comersanți", proprietari, oameni onorabili, nu ca celelalte întruniri ale adversarilor noștri unde luau parte niște prăpădiți, niște „terchea-berchea", niște bețivani și... la care dv. participați în mare număr!"

*

Dar la Galați... Mare întrunire politică. Dimitrie Sturza, Ionel Brătianu și alți oratori de vază iau cuvântul. Sala rece, farte rece.

Deodată se urcă la tribună Mărgăritescu, fost senator de Putna și începe:

— Bonzii și mastodonții!

Sala se încălzește; — „bravo" răsună din toate colțurile, „să trăiască".

Și de câte ori Mărgăritescu repeta „bonzii și mastodonții" deatâtea ori aplauzele și ovațiunile nu încetau. Oratorul, simțind efectul, repeta necontenit: „Bonzii și mastodonții!"

— Bine a vorbit și Sturza; bine și Brătianu, spunea un alegător „Colegiul întâi" d-lui Orleanu, dar degeaba, ca Mărgăritescu nu a fost niciunul! Mare talent! Mare orator!

*

Pentrucă vorbim de „săli" și „oratori". Era un coleg cu care duceam campania electorală la Galați în 1914. Problema care agita muncitorimea pe-atunci era problema elevatoarelor menite să înlocuiască munca lucrătorilor din porturi.

Vorbea colegul meu la întrunire în Badalan de reforma agrară, de reforma electorală.

— „Ce-i cu elevatoarele?", întreabă unul din sală.

Colegul se face că nu aude. Atacă chestia reformelor.

— „Ce-i cu elevatoarele?", repetă un altul.

Colegul, care nu știa nimic de elevatoare, continuă cu „reformele".

— Ce-i cu elevatoarele?... este ocoul sălii.

— Dă-le dracului de elevatoare! *fu răspunsul solemn al colegului de propagandă.*

*

La Mizil. Sosesc după o oră. Trebuia să vorbesc despre „Aviațiune", urmând să creiem o secție a „Arpei" la Mizil. Desesperat, chem prietenii și le spun să amânăm conferința.

— Doamne păzește, spune colonelul. Veți ține conferința, domnule profesor.

Voiam să văd minunea.

Peste cinci minute, corniștii anunțau pe străzile Mizilului conferința mea iar la liceu muzica militară a batalionului cânta marșuri.

Peste o oră am vorbit cu sala liceului tixită de mizileni.

*

Și pentrucă vorbim de galerii, de discursuri, de oratori și organizări de conferințe, să citim „inscripțiunile" din săli: „Nu scuipați"; „Nu vă urcați cu picioarele pe bănci"; „Bufet cu băuturi răcoritoare, vinuri și licheuri". Mai ales!

*

Pentru a termina. Într'o sală de acestea asistam la un concert de piano. O mare artistă italiană cânta cu talent bondscheins Sonate (Sonata opus 27) de L. von Beethoven. Punea tot talentul și tot sufletul ei.

In staluri, majoritatea cetățenilor sta cu gazetele deschise. Unul arăta nevestei sale un anunț mortuar; al doilea se împiedeca de o reclamă al cărui sens voia să-l descifreze cu un prieten; altul, citind „solitar", svârlea cojile cojite de semințe de floarea soarelui, în ziarul deschis la „Cronica sporturilor"; altul silabisea cu „bebeul" de lângă el: „Nu vă urcați cu picioarele pe bănci!"

Dar.. ce-are afface?!

Revizuirea unui proces

de SEPTIMIU POPA

Participând la serviciile divine ce se oficiază în sfânta și marea Săptămână a patimilor, în realitate participăm la desbaterea unui mare proces politic din zilele cesarului Tiberius, care s'a încheiat așa cum de obiceiu se încheie procesele de acest fel: cu pronunțarea sentinței de condamnare. In ale noastre inimi procesul întreg l-am revizuit, iar sentința am anulat-o, pentrucă marele osândit a înviat cu mărire. Adevărul răsare chiar și din întunecimea celui mai bine păzit mormânt.

In acelaș timp însă, fie din exces de zel, fie din cauză că nu prea suntem obișnuiți a fi cu totul nepărtinitori când judecăm faptele altora, facem mereu un proces tot atât de mare apostolilor și altor prieteni ai lui Iisus, cari au părăsit pe învățătorul lor îndată după arestarea lui. Și nu suntem în stare să înțelegem atitudinea acelui popor, care pe străzile Ierusalimului a întâmpinat pe marele dascăl cu stigătele entuziaste: *Osana, bine e cuvântat cel ce vine întru numele Domnului,*— ca apoi după câteva zile să strige: *Răstignește-l, răstignește-l!* Nu putem ierta lepădarea lui Petru și fuga rușinoasă a celorlalți apostoli, ca să nu mai pomenim și pe Iuda, *ticălosul și vicleanul.* Ne mirăm mult chiar și de lașitatea lui Pontius Pilatus, guvernatorul de-atunci al Palestinei.

Nu e mirare. Evenimentele petrecute în alte secole, ori milenii, suntem obișnuiți a le trece prin prisma secolului nostru. Nu ne prea dăm seama de netăgăduitul adevăr, că pentru a judeca o epocă trebue să ne însușim mentalitatea acelei epoci. Cu alte cuvinte, circumstanțele atenuante, ori agravante, de cari ținem seama la desbaterea proceselor din zilele noastre, ar trebui să le luăm în considerare și atunci când judecăm faptele petrecute în alte vremi.

★

Cu șase zile înainte de Paștile evreești, proorocul din Nazaret și-a făcut intrarea triumfală în Ierusalim. Cum vestea învierii lui Lazăr se răspândise cu iuțeala fulgerului, n'avem să ne mirăm de primirea ce i s'a făcut atunci pe străzile măreței capitale a Palestinei. Ucenicii neîntrecutului dascăl purtau în mâini stâlpări de finic, iar unii dintre ei își așterneau veștmintele în calea aceluia care venea la „Fala Sionului" blând, călare pe mânzul asinei. Numărul acestor ucenici însă pe-atunci era foarte redus: să fi fost în total vre-o cinci sute.

La manifestația lor s'a alăturat însă mulțimea, alcătuită din locuitorii Ierusalimului și din mulțimea de Evrei, veniți de pe-acum încă în sfânta cetate pentru marele praznic al Paștilor.

O manifestație publică a fost și desbaterea procesului din Ierusalim. Gloatele, cari luaseră parte la manifestația de Duminică, au participat și la cea de Vineri. Duminică au imitat pe prietenii lui Iisus, iar Vineri au strigat așa cum auzeau strigând pe înverșunații lui dușmani. Nici unul dintre ucenici, dintre aceia pe cari marele proroc îi vindecase de boale, ori îi curățise de păcate, n'a strigat fioroasele cuvinte: Răstignește-l, răstignește-l!

★

Vina lor este cu totul alta. In timpul desbaterilor procesului ei și-au cam pierdut urma, ascunzându-se prin Ierusalim, ori chiar părăsind acest oraș. Au dispărut chiar și apostolii, iar în noaptea arestării învățătorului. Petru de trei-ori s'a lepădat de El, chiar și cu jurământ.

Nici de aceasta n'avem să ne mirăm. Credința în Iisus Hristos în sufletele apostolilor s'a întărit pe deplin abia după dumnezeiasca lui înviere. Bine înțeles, nici ceilalți ucenici și prieteni nu puteau fi mai buni decât apostolii. Abia după ce ei fuseseră întăriți cu putere de Sus și-au dat seama de uriașa operă înfăptuită de cel mai mare revoluționar al neamului omenesc.

In timpul desbaterilor procesului ei au ajuns la desnădejde, din convingerea că totul e pierdut, totul s'a distrus. Se străduiau așadar să-și mântuiască măcar propria lor piele. La atâta se reduce vina apostolilor, ucenicilor și prietenilor lui Iisus, iar noi cam avem datoria să le acordăm cuvenitele circumstanțe atenuante.

Femeile lor, precum și alte femei, cărora marele proroc le-a făcut vre-un bine, au asistat la desbaterea procesului, — așa, numai la o parte, pentru că la loc de frunte nu erau admise, — plângând, și tânguindu-se și însoțindu-l, tot cu ochii în lacrimi, până pe vârful dealului Golgotha. Dela ele ucenicii ascunși primeau informații despre mersul desbaterilor procesului.

★

Cu Iuda putem face excepție, judecându-l după mentalitatea zilelor noastre. El era *casierul* apostolilor, iar slujba de casier în toate vremile a fost primejdioasă. Motivul trădării lui a fost lăcomia de bani. In cadrele acestui articol care nu-l mai osândește, pentrucă s'a osândit el însuși, spânzurându-se, Iuda n'a fost nici primul și nici ultimul casier care și-a pus, prin sinucidere, capăt vieții.

★

Și-acum să trecem la Pilat. El era convins de nevinovăția lui Iisus. A făcut patru încercări zadarnice ca să-l scape. Bătaia cu biciul până la sânge el a ordonat-o în nădejdea că marii adversari ai lui Iisus se vor mulțumi cu atâta și nu vor mai pretinde moartea proorocului nevinovat. Tot astfel încoronarea lui cu coroană de spini. In atitudinea lui față de Iisus a fost influențat și de soția sa Claudia Procula, o femeie energică și hotărită, care i-a cerut să nu facă nimic celui nevinovat.

Sentința de condamnare, Pilat s'a văzut nevoit s'o pronunțe abia atunci când Fariseii l-au amenințat că-l vor denunța la cesarul Tiberiu. Pilat știa prea bine că marele împărat dela Roma n'o să ordone cine știe ce anchetă pentru a se convinge despre adevărata stare a lucrurilor. Guvernatorii unor provincii îndepărtate, împotriva cărora se ridicau anumite învinuiri, erau trimiși în exil fără prea multe formalități. Cum putem pretinde noi, oamenii secolului al 20-lea, ca guvernatorul unei provincii romane din primul secol al erei noastre să se jertfească de dragul unui.. revoluționar?

★

După înviere, Iisus n'a mai avut nici-un cuvânt împotriva adversarilor săi. Pentru... lașitatea lor, pe apostoli nu i-a învinuit, iar trădarea lui Iuda n'a pomenit-o. Apostolilor le-a vestit numai pacea și dragostea, dându-le porunca să propovăduiască necontenit cuvântul păcii și al dragostei, până la sfârșitul veacurilor.

Credința femeilor a răsplătit-o cu vârf și îndesat, întrucât lor li s'a arătat mai întâi după înviere, întâmpinându-le cu dumnezeiescul cuvânt: Bucurați-vă!

Aceasta trebue să facem și noi la prasnicul Paștilor: *să ne bucurăm și să iertăm toate pentru înviere.*

Invierea Domnului

Sfios s'aprind făcliile.
Făclii aprind tăriile.
Larg clopotele clopotă.
Cucernice rugi șopotă.

Și cântă tinere mirezme.
Și slavă spun catapitezme...
Noaptea'și bolti, feerica,
până la cer biserica.

Și cerul, tămâiat de cânt,
îngenunchează pe pământ.
Sfere rotesc mers luminat :
Hristos a înviat !

GEORGE VOEVIDCA

Păstrați relațiunile cu prietenii servindu-vă de telefon

Și cu ocazia Paștelui, cel mai bun mijloc de comunicare este TOT TELEFONUL

Pentru cei cari vă sunt dragi, pentru asociații și prieteni. Dv. de afaceri, nimic nu este mai plăcut decât să vă audă vocea, exprimându-le felicitări cu ocazia Paștelui.

Cu toată distanța ce vă desparte, telefonul este mijlocul cel mai eficace pentru a vă pune în legătură directă cu ei.

Taxele noastre pentru convorbirile interurbane și internaționale fac acest lucru accesibil tuturora.

Consultați primele pagini ale cărții de telefon sau chemați 09 pentru a vă informa asupra tarifului interurban.

DUPA ORA 21. TARIFELE SUNT REDUSE CU 40%.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

UNITED STATES LINES

Țineți minte acest semn

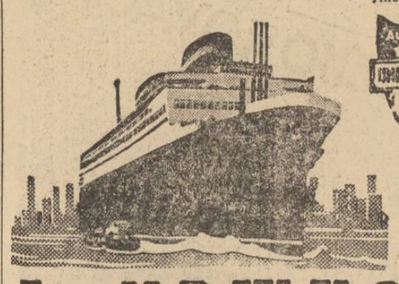

La NEW-YORK

Plecări săptămânale din Hamburg-Havre-Southampton cu cele mai moderne vapoare-cabine („Cabinclass").

MANHATTAN	4	Mai	†
PRESIDENT ROOSEVELT	11	„	†
WASHINGTON	18	„	†
PRESIDENT HARDING	26	„	†

†) IMBARCAREA SEARA, IN AJUNUL PLECARII

WAGONS-LITS||COOK

București — Victoriei 39 — Palatul Adriatica

4703

TESTA ALINĂ durerile

ÎNVIERE

Cuminte luna-a tras pe ochi zăvoare
Și liniștea pe garduri s'a întins;
Înaltă, noaptea a suflat în felinare
Iar în cireșii din grădină-a nins.

De veghe stau; și-un înger pe furiș
Pe-o scară-a coborît în jos la mine;
E albă aripa lui pe-acoperiș
Și dulce-i vorba : miere de albine.

Imi tremură suflarea; și privesc
Cum lângă criptă doarme un soldat.
Departe ucenici-I rătăcesc
Și-s singuri: numai Iuda și Pilat.

Se zgudue un trup legat de ramuri
Când noaptea treptele coboară la palat...
Lunare visuri să fi fost la geamuri?
Venit-a o femeie la Pilat?

E gol mormântul; și pământul gol.
Pe lângă lespezi crengile se pleacă
Cum paserile se adună 'n stol,
De-l lasă pe Iisus, în alb, să treacă.

O lacrimă pe gene s'a ivit;
Și 'n zori atâta rouă și lumină
S'a strâns pe mine de m'a'npodobit...
Grădina stă mirată și se 'nchină.

. . . . . .

Din primăvară Doamne te-am cules
De-am înviat din ierburi și din stele,
Ci c'altădată aci, te-am înțeles,
La creștetul copilăriei mele.

ALEX. RAICU

PERICOL DE MOARTE

este urmarea întrebuințării unui prezervativ de calitate inferioară! DECI ATENȚIUNE! folosiți-vă numai de originalul Primeros BRILLIANT EXTRA-PRIMISSIMA sau LUXUS - SILKEN - FINES'

Primeros Gummi

5065

FABRICA de CLOPOTE „OITUZ"

GHEORGHE DUMITRESCU

Furnizor al Curții Regale și al Sf. Patriarhii

București I, Splaiul Unirii No. 87 Telefon 353/24

Sucursale: Cluj, Rădăuți, Chișinău, Craiova, Iași, Buzău.

Execută și se găsesc în depozit clopote gata de orice mărime

1036

A APARUT

Strigături alese dela horă

de G. T. NICULESCU - VARONE

Această prețioasă culegere (cu admirabilă copertă în colori) este însoțită de comentarii în cari se arată rostul, frumusețea, valoarea estetică și contribuția strigăturilor la literatura populară românească.

Editura ziarului „UNIVERSUL".

Un exemplar 24 lei.

Se trimite și contra rambura.